

Pridplata na ciju god 3 for., na pol god 1 for. 50 nov., na četvert, 75 nov.
Za Srbiju 30, 15, 7/2, grōša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakoversna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprijateljima neprimamo.

God. II. U Kalači

U Četvrtak 10. Kolovoza 1871.

Broj 32.

Zašto pišemo o tom ko radi i neradi?

U kratko bi mogli kazati radi naših prostih braća al onda ne bi podpuno istini zadovoljili; jel to se neda tajati, da je najviše takih među našoj ovoj braći, koji su te misli, da samo oni rade, a svi drugi ljudi n. p. zanatlie istom sigrauc svoj poso vrše a umotvorci samo ponajviše planduju.

Poklem je čoviku prirodno da onog koji neradi ni mrve nepoštiva, doslidno prama onima, o kojih scinimo da im rad samo sigranija, čast samo silujemo, i donle je pokazivamo, dokle se bojimo da će mo onda što-god izgubiti ako naše izkreno čuvstvo odkrijemo. Ako ova bojaz pristane, onda se običajno naša nečest u svoj goloci očituje, o čem žali bože više puta imasmo prigodu osvidočit se.

Budimo izkreni: živila pravda, mah bi i sve drugo propalo! Ona nepouzdanost, ona odljučnost, odiljenost, koju su na nikoji misti naša prosta braća na vidilo izneli, nemože imati druga uzroka, nego obće nečesti. A ova svoj izvor nalazi u onom nesrićnom mnijenju, što mislimo, da kako ko vilama i kosom ne maše, taj već neradi, i ako ne radi onda naravno živi s naši ledji, koji radimo. A kako mi to uzmemo u glavu, da mi ne naš vlastiti, već tudji teret nosimo, u čas se porodi u nama savist, koja bi rada bila sve ono utamaniti, što nama po našem smislu život oteščava.

To dakle nije jalovo pitanje tko radi i neradi, jel o odgovoru kojeg znamo sebi na ovo vratiti, zavisi mir,

sloga, sporazumljenje, koje ako je posrnilo, nemojno virovati da će samo naši umotvorci, već uvik ponajviše naši poljodileci oštećeni biti.

Od kako je nastao svit nikad nije manjkalo takih ljudi, koji su o laži živili. Ovi dok opaze da se u puku ma i kakvim načinom kako krivo mnjenje zametne, zadju po puku i to utvrdjavaju, da srce i pouzdanje puka od svojih učenih i obraženih sinova odstrane, jel oni dobro znadu da kad puk ima u ove povirenje, onda oni neće taka dila počinjavati iz kojih nenaknadljiva izvire po puk šteta.

I ovaka pridsuda nije samo kod prostih braća ustanovljena: nalazi ona svoje priatelje i kod takih koji izobraženi naslov nose.

Poklem se to, kaki je kojeg razreda poso neda naučiti već pokušajno samo iskusiti, zato je naravno da i učeni neimaju pravog pojma o poslu, teretu i brigi jednog ili drugog razreda. I premda uz to još i među obraženima malo takih ljudi ima koji bi razmatrali, ništa se lakše nesgadja, nego da se i u krugu izobraženom ovaj ili onaj života razred kao nepotriban, i za čovičanstvo teretan prizire, košto poslovica veli: „ono što se nepozna i ne želi se,“ k čemu bi tribalo još dodati: i nepoštiva se.

Odovud se izvija kano konac s klupčeta, da taki razred ričom, pismom i činom napadamo, čemu ako se još opasnost srca čovičjeg prilipi, onda crnimo ogovaramo, i svako što u njemu krivo nalazimo na vidilo iznosimo, a što nenalazimo to izmislimo; jel kako ono

što poštujemo kititi hvaliti, tako ono što priziremo pokuditi i ozloglasiti nastojimo.

Staleži u društvenim redu tako se hvaćaju jedan za drugog ko u lancu jedna burma za drugu: ako jedna popušta, sve oslabe; ako jedan stalež posrne, sve društvo mora pasti. Razuman čovik mora i to pripoznat ako i nebi iskustvo imo da ljudi neobičaju ono zadržat što nije neobhodno potribno, poklem je terešno. A svi staleži kako se sad u svitu nalaze, od kako obraženo i uredjeno društvo postoji, u životnom lancu kao burme su postojali.

Zlu zaslugu dakle čini za čovičanstvo, koji jedan ili drugi stalež mrči, kalja i gazi. Tome naši naslidnici ništa neće zahvaliti imati, već dosta nalaziti, radi čega će mu ime proklinjati.

Ne rade razpikuće i propalice, koji posli glad svoj zasicavaju lažom, varkom, tolvagjstom ili prosičinom. Neka dakle dobri zabilži svaki da ako svojeg izkrnjenog kao neradinja obilži, onda mu ništa manje ne nalaže, nego da je propalica, razpikuća ili dembel.

Uzbudjivajmo dakle jedan drugog na marljivi rad i dilovanje; jel po tim razte pojedini spas duše i tla, obiteljno i obće blagostanje. Al uztručajmo se jedan ili drugi stalež kao bezposlen žigosivati; jel onda ništa manje ne činimo, nego stup koji kuće svod uzdržaje, klanamo i drnamo, kada se lako može sgoditi, da će nam krov na glavu pasti, i nas s snašim blagostanjem u prah smrviti.

PRAVILNOST I-KAVŠTINE.

Privod Malog Katekizma, što je g. Paliću povireno, dao je na novo povoda da se opet ništo progovori o ikavštini i je —, odnosno ikavštini.

Mnijenje uredništva ovih novina poznato je o ovoj stvari. Ovo upotribljuje ikavštinu u svojim novinama samo s gledišta na prilazno stanje, a za škulske knjige priporučuje hrvatski pravopis. G. B. i Bunjevac oni pak priporučuju ě. Ovaj poslidnji govoreći o ovom pridmetu, nazivase ikavštinu nepravilnom, nakaznom, i Bog zna još kakvom.

No da vidimo, je li to istina.

Ko samo malo pozna duh slavenskog jezika, taj će lako uviditi, da takozvana ekavština, ikavština i jekavština ništa ino nisu nego tri naričja, koja se bolje mogu istočnim, zapadnim i južnim imenovati.

Južno naričje glasi ije odnosno je, istočno e a zapadno i. Ova sva tri glasa su se iz jednog istog staroslavenskog pismena razvili, koje kako je glasilo, upravo ni dan danas još neznamo. Srbi su ovo pisme do Vuka jednako upotribljavali premda se već po raznim krajevima različno štalo, Subbotić ga još i sad upotribljuje.

Ova su naričja dakle sasvim ravnopravna i o njihovoj pravilnosti ili nepravilnosti govoriti toliko znači kao njihov izvor nepoznati. No ako baš o pravilnosti hoćemo govoriti, možemo primetiti, da je to naričje što Hrvati upotribljuju nepravilno, jer to bi bilo južno koje je i Vuk i Daničić upotribljavao al od tog se ne malo razlikuje.

Nije tajiti, da filozofia kao u politici tako isto i

u gramatici za tim teži, da se osobitosti jednog jezika iskorene i što veća jednakost uvede. Ipak nam grčki jezik jasno dokazuje, da pored znatnijih naričja nego naših može se jedan jezik klasično usavršiti, i s pomoću ova primera smimo s gledišta filozofije tvrditi, da ona naričja, koja jezika pravilno razvijanje ne priču, nije baš neobhodno potribno iskoreniti. Ovo samo stepenice u skladu duševna narodna napritka može bivati.

No kad bi mi koje naričje za književno primili, to bi najciloshodnije bilo ono osvojiti, što je Vuk i Daničić po južnim naričju uredio; al u ovom Srbima bi tribalo pridnjačiti koji se jednako istočnog naričja držu. Po našim mnijenju bi samo onda uspišno ispalo ovako nastojanje, kad nebi tolike razlike dilile jugoslavensku braću glede vire, državnog života, azbuke, pa još i osičajja.

U sadanjim okolnostima ne ostaje nam drugo nego da se držimo našeg zapadnog naričja, tako ko što se Srbi drže istočnog.

Ja neznam razloga, zašto bi nam tribalo ostaviti svoje naričje, dok Srbi, koji su jedne vire, jednog porikla, i jednu azbuku upotribljuju, to isto ne rade? Jer nama Srbe triba za uzor uzeti a ne Hrvate. Mi smo ostaci Srba i ne Hrvata, kod kojih se u ostalom književni jezik veoma razlikuje od prostoga.

Naš bunjevački jezik izvan ikavštine i nekoliko čakavskih (hrvatskih) riči, taki je isti kao srpski.

No al šta da se mi naprežemo, može kogod reći, u našim naričju, kad mi ni tako nikad nemožemo kakvu god književnost iz svojih sila razviti.

Ovo je od najvećeg zamašaja šta god se može protiv zapadnog naričju navesti, ipak nije nepobitno.

Proti ovom važnom prigovoru navešću slideća.

1) G. urednik ovih velečinjenih novina, Bunjevac, Palić, Jukić, Krunoslav i više njih koji se u ovih Novina odlikovali ako se sljube, ako ih napridak svoga roda ogrijava, zaista će moći toliko proizvoda stvoriti, koliko naš zapušteni narod na svoju korist upotribiti može. Isku-tvo nam dokazuje, da jednim narodu po duhu njegovim samo njegovi sinovi mogu pisati. A ovo iskustvo još većma važi u sadanjim okolnostima. Dakle ako se Bunjevci neće odhranjivati o prvizvodima svojih sinova, to će veoma mučno bivati o takima Hrvata.

2) Ja mislim da je doslidnije koji god puk u svojim naričju obučavati, pa kad se u ovom učvrsti, tek onda se daje na ojačanih krilih u drugo polje prineti. Ovo ne isključuje da i druga naričja koliko je moguće ne učimo, dapače po ovakim postupanju sposobniji postajemo njih svatiti. Opće naričje samo izobraženošću i ne bezsmislenim pametisanjem možemo postignuti.

3) Ja mislim dalje, da u ovom pitanju mlogo važi što su se u ovom naričju taki pisci odlikovali kao Kačić, Kanižlić, Reljković, o kojih sam veliki Vuk kaže, da su pisali srpski čistije od njihovih (srpskih) spisatelja ne samo svojega vrimena nego od mnogih i današnjega. Da nisu nestale knjige po ovom naričju, jamačno bi štićenje kod Bunjevaca veći prostor imao. Kačića koji se više puta prištampao zaista sam u raznim izdanjima vidio medju pukom, ali hrvatske knjige nijedne.

4) Napokon imam primetiti što bi mi na prvom mistu tribalo činiti da se zapadnim naričjem i u najnovije doba pišu knjige. Gledajmo učeni privod Svetog Pisma od Skarića, kome ravna nećemo lako naći. Ovaj privod je izišo na svit u Zadru u XII. ogromnih svezaka. Ima li više ovakih knjiga, za cilo neznam, ali jamačno da ih ima. Vuk govori da su se Čakavci (Hrvati) u

Dalmaciji posrbili i iz starog im jezika ostala samo ikavština.

Iz ovog umstvovanja slidi da je ikavština ne samo pravilna nego za nas i najciloshodnija. Ako gdi na svitu ovde u ovoj stvari pouzdanano najposlidnji možemo ostati.

Što se upotribljenja po Bunjevcu priporučivana ē tiče, dosta je primetiti da ga ti isti koji su ga jednoč iznašli davno ostaviše. Ovo slovo htiti upotribljavati baš je u nazad ići. Što je Vuk u cirilici iskorenio, iščistio, to je Gaj u latinici ponoviti htio.

Jedan Subaćanin.

D O P I S I.

Beč 27-og Srpnja. U Stolnom Biogradu, gdi su u prastaro doba krunili magjarske kraljeve za šest sati smo dangubili, izčekivajuć gjurski vlak, koji vozi putnike u Beč. Imali smo dakle dovoljno vrimenta, da ga prigledamo.

Sami Magjari to drže da je ovde jezgra magjarska. Tu govori puk najčistijim jezikom i diše pravim magjarskim duhom. No i grad je zadržao ponajviše stari oblik, samo što je nutarnja varoš u svojih zgrada po ukusu većih gradova se povela, i što je iz nova zidjano, to se mora pohvaliti. Različi se od drugih tim srićnim položajom, što se stare duge i široke porte nisu razkomadale. Imadu dakle unuci dosta mista za olipšanje grada, i naći će u njemu uvik dosta zdrava zraka. Na sve strane iztežu se uz kuće dugi vrti voćom napunjeni. Ima lipu obću baštu, i na alvatnom vašarištu dugo i ukusno namišćeno šetaliste.

Hvale su dakle Stolnobiogradjani vridni, što se nisu za novce lakomili i svoje porte u cilovitosti zadržali, dočim su druge varoši sgrade tako stisli da jedva mogu žitelji odahnuti, a još težlje se s koli okrećati. Srićni su i timo što imadu zemljište za zrno, i brigove za vino plodne.

Vrime dakle što smo ovde proveli, nije nam bilo dosadno. Ipak na putu su nas nikoji Magjari sneveselili, koji se pijani na željeznicu uspeli, i svoju obraženost političku time odati nastojali, što su bućili ko u mijani i bez svaka uzroka Boga grdili kano čikoši. To nam je žao bilo, jel ako se našo kakvi tudjin u putničkoj družini, taj će steći grdan pojam o našoj naobraženosti pučkoj. I to tim više, što je istom prilikom mogo izkusiti, da se Ninci mošonski, šopronski i austrijski vladaju prama ovima podpuno gospodski.

Svaki čovik živi i sebi i domovini, kako sebi tako i ovoj na svojem mistu može koristiti i nauditi. To valja da i najprostiji čovik utumi, i da u tom baš nikakva nema junačtva, ako smijemo pokoj mirnih ljudi sbunjivati. Odurnost je gadna, bila ona u privatnom ili javnom životu. Što ako ne smatramo onda se nemojmo čuditi, ako nam inostrani pripeku biligu divijačine.

Stari Rodoljub.

Beč 28-og Srpnja. Magjari da bi hteli nemogu zatajati, da su svoju obraženost od Nimcah zajmili; jel lio čovik s ove ili one strane Beču, to će mu upast u oči, tako u čoviku košto i u poljodilstvu, da i Magjarska postaje obraženia. No to Magjari i netaje, samo što Nimca neće da prime za svojeg gospodara, pak i to misle da ga osele za meštra netribaju. Što je natrag, to će oni svriti i sami i to tako da će u mnogih stvari Nimac od Magjara morat učiti.

Ja kao putnik neiztraživam u ovoj parbi čija je istina, već samo opažavam, da Magjarska ima silno bogatstvo, na koje ako navede pomnju i radinost, i to iztrajanu, to će Nimac doći kod nas ako ne za drugo, a ono da nam pokupuje fino brašno, rujno i bilo dobro vino, debelu marvu, ovce i svinje; onda ćemo mi mnoge novce sabirat, dočim će njemu samo trbuh razti. Al još dosad njegov se i trbuh i žep napreže, dok naš izgleda ko faraunske gladne godine.

Mi kad se po našim pustarama prohadjamo običajno mislimo, da je po drugim svitu goli kamen, i planina. Istina da su zemljišta blizu Beča i dalje u Austriji kamenita, ipak toliko plodne zemlje posiduju, da im svagdi pšenica, ječam, zob i kokuruz raste; ripa, kumpir i ditelina tolika je da bi čovik mislio, da se sve ono što je živo time rani. Jedno nam se tude nedopada, što su zemljišta uska, reko bi niki pokojni Bunjevac: da je od korena da glave vlat, nebi moglo biti mnogo. Al tu naknadi množinu cina. Ovdašnji poljodilci što god naplode, proizvedu i narahne to sve za skupe novce u poslidnje ruke prodaje, i zato i uz malo zemljište obogate. Naravno da kod ovakih ljudi nenapriduju Židovi, jel oni svoje stvari znadu prodati i sami.

To je već svaki čovik opazio, da kud god se okrene u Magjarskoj po kopnu ili vodi, to će sa židovom putovati, ili se s njime sustriti. Smišno nam se vidilo kad je tribalo u Šiofoku na vlak čekati, gdi tamo nikog poštenog židova Š. karuca s četiri konja na gosta izčekivaju. Naš silni herceg Eszterhazy, pored 99 spajiluka dotiro je do siromaške torbe, a Židov sa tri njegove pustare po sto hiljada sabira i na četiri konja se vozi. Bilo mu na zdravlje. Nije Židov kriv što mi novce silom pobacamo, on u subatu Bogu služi, a priko šest dana bilo dobro ili zlo vrime, žestina ili zima, više puta gladan i žedan nego sit, idje nepristano u palače, u purgerske i proste kuće, valja se po sokaci, i pustara, i to sve zato da izkupi one novce što su hercegi, grofovi, nemešci, pulgeri, zanatlie i poljodilci, svaki svojim načinom pobacali, da nam za skupu kamatu povrati u novcu ili espapu.

Eto dakle zašto židov napriduje, a u Magjarskoj svaki uz njegov van jednog Nimca se gubi, i zašto se ovaj negubi? Zato jerbo prvo nerazbaca tako svoje novce, ne omiluje svašta što mu oko vidi, i nekupi, neuvlači silom ljude u svoju sobu, da ih progosti, i ako mu triba novaca gleda kako će od drugog čovika uzajmiti a ne od židova, i nadje jel ga poznadu, da na vrime vraća; a što mu rodi, to gleda kako će sam prodat, dobitak on nemiluje u tudj žep mećat. Zato je manje Židova i u Magjarskoj tamo gdi su Nimci a još manje u Austrii i Českoj.

No da Nimci nisu Magjarskoj baš mnogo i prijateljili to se vidi iz puteva kamenitih i željezničkih. Po Austrii Moravskoj i Českoj silno je kamenje tribalo razbacat, dakle deset puta više trošit, nego što bi u Magjarskoj tribovalo, ipak su se ovudan putevi popravili, pak i na dvi šine opravili. Žali bože mi se u lito u prahu i pisku gušimo, a priko 6 mišeci u blatu zapadamo, i kad bi valjalo na vilajetne trge proizvod nositi, onda tužni gledamo gdi drugi skupe novce sabiraju. Velika je dakle ljaga na Austrii, al ako bi nju prislušali, sigurno bi znali kazat, da mi puteve ni tamo nismo pravili, gdi bismo mogli, jel su nas za dugo u foršpont nosili.

A sad već time se hrabro da će se železnice ponamišćati: necrkni magarče dok trava nenarazte. Put je

svakom čoviku potriban, svaki ga pravi ili plaća, dakle kraljevske drumove valjalo bi iz obće blagajne praviti, i to na sve strane iz Pešte ko jednoč iz Rima, pak bi Pešta većma se okrasila, nego što će biti s onim tračnim sokakom što ga s miliuni hoće da oprave. Koliko bi se puteva kameniti time opravilo, pak bi mi mast u Peštu slali a salo bi pri nama ostalo. Vridno je da sva kraljevina trošak polaže na prvostolni grad, al tako da ovaj svoje blago izliva na sve občine cile kraljevine, a to će onda samo biti ako će se putevi iz Pešte na sve strane voditi.

Stari Rodoljub.

— m. Subatica 4-og Kolovoza. Mi Subačani tužni glas moramo vam javiti. Ovde se prosipa glas, da ugarska vlada hoće za subatičkog, novosadskog i zomborskog velikog župana g. Lenarda, sadašnjeg subatičkog gradonačelnika izimenovati. Mi poštivamo ličnost Lenarda, ali nikako nemožemo odobriti da na ovu važnu stolicu taki muž sidne, proti kome i u svojoj varoši najveća ogorčenost vlada. A što se raznih narodnosti tiče mežemo pouzdano tvrditi, da je ova namira baš protiv njih upravljena.

Mi samo jednog muža znamo za ovo misto podobna kojeg bi ne samo subatički i zomborski Bunjevci nego i novosadski Srbi srdačno pozdravili i obljubili. I kad bi imenovanje na ovog muža palo, to bi potpuno sričnim mogli nazvati.

No vidićemo šta će nam tajna budućnost doneti.

Prvog Kolovoza se održala na Paliću igranka, koja je tu običajna o Sv. Ani, još nikad nevidjenim učestvovanjem. Na našu veliku radost tu smo vidili i gospodjicu, Rozu Antunović, lipu bratučedu poštovanog urednika ovih novina. I ona je koliko s lipototom ne manje i svojim umitnim ponašanjem svakog ovdašnjeg mladića pažnju na se obratila. Lipa joj uspomena živila u srdacih sokolića bunjevačkih!

O Paliću govoreći pade mi na pamet, de se kraj sela Dorožme jedno novo kupatilo 28-og Srpnja s velikom svitlošću otvorilo. U srid jedne krasne mlade dubrave prostire se lipo jezero, koje je puno luga tako da nikakva stvar u njemu ne živi. Dakle Palić ima natičatelja.

RAZNE VISTI.

— Svaki sad o tom divani da će se carevi austrijski i pruski sastati u Ištu, prija su Govorili Gašteinu. Naravno da ovaj sastanak ima političku stranu. To neznamo je li Pruska traži Austriju, ili ova onu. Dosta je to znati, da je prusko novinarstvo hladno primilo vist o ovom sastanku, docim mu se austrijske novine ve-sele, dapače ga najvećim uzhićenjem pozdravljaju. Austrija je već jedanput bila u savezu s Pruskom i može se reći, baš da je ushd ovoga saveza bila do noge potučena od Prusa. Nek austro-ugarski državnici paze, da se to na novo ne zgodi.

— Nimački austrijski turneri (koji svoju tilesnu snagu izvijati uče) imali su velik sastanak u Brünnu. Ali tu poštovani Nimeci nisu se dogovarali o tilesnoj snazi čovika nego o državnom životu Austro-Ugarske. Naravno da su se tisonogrudivi Nimeci sadanjem sričnom slavenskom ražvijanju protivili. Moglo se gotovo buntovničkih govora čuti. Jedan izmedju ostalih govoraše,

da će on privatiti borbu u ime Nimača, a snagu će ovi crpiti „iz svisti da su članovi velike domovine (naravno pruske).“ — S ovoga česki „Narodni Listy“ prite Svabi-ma s Rusijom.

— Žil Favr, čuveni ministar francuski vanjskih poslova svoju ostavku je pridao. Njegovo je misto zauzeo Remusat ne samo privrženik Tijerov nego i iskreni drugar.

— U narodnoj skupštini francuskoj pridložili su članovi livoga centra zakonsku osnovu o produženju punovlasti Tijerove s odgovornim ministarstvom. Nadaju se da će 400 zastupnika podupirati taj pridlog. Po ovom bi pridlogu dobio Tijer naslov pridsidnika republike.

— Juče u jutru sva Kalača uzbunila. Štala seminarska se zapalila i još jedna druga štala izgorila. Premda je vitar jako pirio, ovdašnji turneri su tako žurno vatru gasili, da većeg maha nije zauzela. Osobito se odlikovali niki Radači, Saboki i Ott, al ovi nijedan nisu rodom ovdale.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik peštanski 5-og Kolovoza. Vuna fina suknarska 131—132 fr., sridnjofina iste vrsti 116—122 fr., banatska izčešljana 107—107 fr., bačvanska jednostrizena 94—98 fr., vitoroških (magjarskih) ovaca 70—73 fr. — Svinji 26 $\frac{1}{2}$ —28 $\frac{1}{2}$ n., za iznos 28 n. — Mast sa sudom 33 $\frac{1}{4}$ —33 $\frac{1}{2}$ fr. — Slanina 30 $\frac{3}{4}$ fr. — Šljive iz Bosne u sudu 12 $\frac{1}{4}$ —12 $\frac{1}{2}$ fr., u džaku 11 $\frac{1}{4}$ —11 $\frac{1}{2}$ fr. — Pekmez 9 fr. — Paprika 15—22 fr.

CINA RANE. Pešta, 5-og Kolovoza. Čisto žito banatsko: 83 fnt. 5 fr. 40—50 n. 87 fnt. 6 fr. 10—20 n. — tisansko, peštansko, stol.-biogr.: 83 fnt. 5 fr. 45—55 n. 87 fnt. 6 fr. 15—25 nov.; — bačvansko: 83 fnt. 5 fr. 40—50 nov. 86 fnt. 5 fr. 95—6 fr. 5 nov. — Kukuruz, požunac 82 fnt. 3 fr. 60—70 nov. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Baja, 5-og Kolovoza. Čisto žito: 83 fnt. 5 fr. 60 n. Napolica 78 fnt. 3 fr. 60 n. — Raž 76 fnt. 2 fr. 67 n. — Ječam 66 fnt. 1 fr. 80 n. — Zob 44 fnt. 1 fr. 60 n. — Kukuruz 90 fnt. 3 fr. 20 nov., sve po požunac.

Kretanje parobrodovah od 8-og Kolov. medju

PEŠTOM I BEZDANOM:

Pešta, doli u 6 sati jutram ko dosad; — Bezdan, gori u 8 sati jutrom; — Mohač, gori u 11 sati jutrom; — Baja, gori u 2 sata posli podne; — Kalača, gori u 4 $\frac{1}{2}$ sata posli podne.

Visina vode dunavske.

Pešta 5-og Kolovoz. 10' 10" nad 0. Požun 5-og Kolovoz. 9' 4" nad 0.

Poruke uredništva.

Subatica: M. Mislili smo da ste se već izgubili. — Šumbreg: M. Iz ovog broja se zakasnilo, ako možemo u idućim. — Koprivnica: Z. Takodjer. — Futok: L. Po redu.